

Præsteembeder, lader Loven dem vedblive at være det, og, hvor de ikke ere forbundne med Præsteembedet, lader den ogsaa denne Tilstand blive uforandret. De historiske Forhold, saaledes som de nu engang have udviklet sig, blive altsaa ifølge Loven bestaaende uden nogen Forkjærlighed for den ene eller anden Theorie; den søger blot at bruge disse Indretninger, saaledes som de nu ere, til deraf at udbringe noget Bedre. Det forholder sig nu virkelig saaledes, at der ingenlunde er nogen Overflodighed paa Skolelærere eller Seminarister; der er tværtimod langt snarere Trang tilføede til et Antal Seminarister. Disse Privilegier, som de, der gik til Seminarierne, tidligere havde, navnlig med Hensyn til Børnepflichten, ere jo nu bortfaldne, og dette har maaskee ogsaa nogen Indflydelse paa Seminaristernes Antal; men, hvad der vistnok har en endnu større Indflydelse derpaa, det er, at den Løn, som Skolelærerne hidtil have havt, har været forholdsviis ringe, saa at det, naar deres Stilling ved højere Løn bliver forbedret, er at vente, at der vil melde sig flere til at optages i Seminarierne, og, naar dette skeer, vil man ogsaa kunne gjøre større Fordringer til dem, der melde sig, end man hidtil har kunnet, netop paa Grund af, at det Antal, der har meldt sig, ikke har været stort.

Der er blevet ytret her i Salen, at Seminarierne havde Privilegium paa at lave Skolelærere; der er endogsaa blevet sagt, at de havde Monopol derpaa. Dette er imidlertid aldeles ikke Tilfældet; thi man behøver aldeles ikke, for at blive Skolelærer og faae samme Ret, som Seminaristerne have til at søge Skolelærerembeder, at opholde sig paa Seminarierne; man kan underkaste sig en Prøve ved Dimissionsexamen, uden at have opholdt sig nogen Tid paa Seminariet. Disse have altsaa aldeles ikke hverken Privilegium eller Monopol paa at danne Skolelærere, og det røber Ubekjendtskab med de virkelig stedfindende Forhold, naar man paastaar Sligt. Forfaavidt man skulde mene, at Forholdene maaskee ikke altid vare de heldigste for dem, der vilde underkaste sig en privat Prøve paa Seminarierne, idet der let kunde blive anvendt den samme Maalestok paa de Private som

paa Seminariets egne Elever, da er det jo ogsaa i de Motiver, der ledsage Lovforslaget, i alt Fald antydet, at det har været under Overveielse, om der ikke kunde indrettes en saadan Prøve i Kjøbenhavn.

Der er saavel under dette, som ogsaa under et foregaaende Lovforslags Behandling, der angik Skolevæsenet, udtalt meget strenge og haarde Domme, saavel om Seminarielærerne, som ogsaa om Skolelærerne. Jeg maa tilføede, at efter mit Kjendskab, saavel til Seminarielærerne, som til Skolelærerne, har jeg blandt dem fundet særdeles mange dygtige og samvittighedsfulde Mænd, der ofte have vakt min Beundring ved det, de have kunnet udrette, og vakt min Agtelse ved den Taalmodighed og Udholdenhed, hvormed de have udrettet deres stille og mæsommelige Gjerning. Jeg troer ikke, at det er godt, at vi herfra kaste altfor haarde Domme ud, saa over en Stand, og saa over en anden. De, som leve i den stille Virksomhed, og stille gjøre deres Gjerning, ere ikke vant til, at der bliver taget saa haardt paa dem, og de føle sig ofte smerteligt berørte ved saadanne offentligt udtalte strenge og nedrivende Domme. Jeg troer, at det vel gjælder om disse Mænd, som om Mænd i alle andre Stillinger, at megen Dygtighed og megen Brugbarhed findes forenet hos Mange af dem, medens der hos Mange er mindre Dygtighed og mindre Brugbarhed. Det gaaer saaledes i alle Stillinger og alle Stænder, og vi kunne være sikke paa, at, dersom vi anlægge en saa streng Maalestok, snart paa Præster, snart paa Skolelærere og snart paa Politiedommere, saa vil den samme Maalestok snart blive anvendt paa os af disse forskjellige Classer, og de ville sige: er det da lutter saadanne ganske udmærkede og fortrinlige Mænd, som sidde i Forsamlingen, siden man sælger saa overordentlig strenge og haarde Domme over os?

Jøvrigt forekommer det mig ikke, at man virkelig har fundet de foreslaaede Forhøielser i Lønningerne ubillige, eller fundet dem stridende imod, hvad Retfærdigheden kræver; at nu disse Mænd, der arbejde i disse Stillinger, ikke ville komme til at lide under, at den nu